

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (activitatea birourilor istoriilor de credit)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (activitatea birourilor istoriilor de credit) a fost elaborat de către Banca Națională a Moldovei. Conform prevederilor pct. 45 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, proiectul este promovată de Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul legii este elaborat în vederea actualizării cadrului normativ stabilit prin Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit, în scopul îmbunătățirii calității și transparenței datelor, extinderii listei entităților care sunt obligate să raporteze informații privind obligațiile financiare ale subiecților istoriilor de credit, unificării standardelor de calitate a informației și instituirii temeiului legal pentru stabilirea condițiilor de determinare a valorii tarifelor pentru serviciile informaționale.</p> <p>Necesitatea elaborării proiectului de lege derivă și din prevederile Agendei de reforme aferente Planului de creștere a Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin HG nr. 260/2025, în cadrul Reformei 1.2.5-8: „<i>Consolidarea sistemului public de sprijin al IMM-urilor, sporind eficiența și relevanța sprijinului guvernamental oferit antreprenorilor pentru a impulsiona competitivitatea, în vederea sporirii accesului la finanțare pentru IMM-uri</i>”, prin care se propune modificarea Legii nr. 122/2008, în scopul creării unui sistem mai cuprinzător și fiabil de raportare a creditelor ce ar include un spectru mai amplu de surse de date financiare și non-financiare, precum și îmbunătățirea transparenței și accesibilității în cadrul sistemului de raportare a creditelor.</p> <p>Totodată, proiectul de lege este planificat și în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025 (Cluster 2 Piața internă, Capitolul 9 Servicii financiare, anexa A, acțiunea normativă 139) cu termen de realizare decembrie 2026.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit reglementează cadrul legal pentru funcționarea și activitatea birourilor istoriilor de credit, având ca scop asigurarea unui schimb informațional eficient și transparent între entitățile financiare și utilizatorii serviciilor de creditare, însă au fost identificate anumite lacune care afectează eficiența și calitatea procesului de creditare.</p> <p>Principalele probleme identificate în prezent sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">
- standardele de calitate a informațiilor prezentate de sursele de formare a istoriilor de credit nu sunt pe deplin armonizate, ceea ce duce la neconcordanțe între datele furnizate și drept consecință afectează corectitudinea rapoartelor de credit.
- practici tarifare neuniforme – în lipsa unor reglementări, nu există o abordare uniformă privind determinarea valorii tarifelor pentru serviciile informaționale prestate de birourile istoriilor de credit.
- lista surselor obligatorii de formare a istoriilor de credit este incompletă în raport cu evoluțiile pieței, în special în contextul apariției unor noi prestatori de servicii financiare și tehnologice (finanțare participativă, servicii de plată, monedă electronică).
- mecanismele de schimb de informații între birourile istoriilor de credit sunt reglementate insuficient ceea ce poate duce la dublarea informațiilor, lipsa unui raport consolidat și dificultăți pentru utilizatori în procesul de accesare și evaluare a datelor. <p>Aceste carențe justifică necesitatea intervenției legislative pentru modernizarea cadrului normativ, consolidarea rolului Băncii Naționale a Moldovei ca autoritate de reglementare și</p>

supraveghere, eficientizarea costurilor și creșterea exhaustivității conținutului istoriilor de credit.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune actualizarea cadrului normativ în scopul îmbunătățirii calității datelor, extinderii listei entităților care sunt obligate să raporteze informații, unificării standardelor de calitate a informației și stabilirea condițiilor de determinare a valorii tarifelor pentru serviciile informaționale prestate de birourile istoriilor de credit privind prelucrarea și furnizarea istoriilor de credit.

Principalele elemente noi stipulate în proiect includ:

- revizuirea definițiilor la noțiunile „credit”, „sursă de formare a istoriei de credit”, „subiect al istoriei de credit”, „externalizare”, „utilizator al istoriei de credit” în vederea corelării cu practicile actuale din sectorul financiar și non-financiar;
- definirea noțiunii „cesionar de creanțe din contracte de credit” – persoană juridică sau persoană fizică întreprinzător individual, care dobândește drepturile de creanță ale unui creditor derivate din contractul de credit, cu titlu de activitate comercială;
- completarea conținutului istoriei de credit cu informații privind asumarea de către persoana fizică a garantării obligațiilor contractuale prin fidejusiune sau garanție personală autonomă și/sau printr-o garanție reală sub formă de ipotecă sau gaj, precum și evaluarea riscului de credit individual (scoring);
- extinderea listei entităților obligate să raporteze informații cel puțin unui birou al istoriilor de credit, incluzând entitățile precum asociațiile de economii și împrumut, societățile emitente de monedă electronică, societățile de plată, furnizorii de servicii poștale ce acordă împrumuturi conform legislației cu privire la serviciile de plată, cesionarii de creanțe rezultate din contractele de credit;
- precizarea faptului că standardele aferente calității informației, aplicate la recepționarea informațiilor de la sursele de formare a istoriilor de credit și la furnizarea informațiilor către utilizatorii și subiecții istoriilor de credit, inclusiv în cadrul schimbului de informații între birourile istoriilor de credit, urmează a fi stabilite prin acte normative ale autorității de supraveghere (BNM);
- excluderea din raportul de credit prezentat de un alt birou al istoriilor de credit a informațiilor care dublează informația deținută de biroul istoriilor de credit sau obținută de la alte birouri ale istoriilor de credit, pentru asigurarea furnizării unui raport de credit consolidat cu date unice;
- confirmarea dreptului birourilor istoriilor de credit de a obține, prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect, informații privind gajarea (ipotecarea) bunurilor mobile și imobile, respectarea de către subiectul istoriei de credit a obligațiilor față de bugetul public național, executarea hotărârilor judecătorești pe cauze civile irevocabile, referitoare la executarea obligațiilor pecuniare;
- reglementarea de către autoritatea de supraveghere (BNM) a condițiilor de determinare a valorii tarifelor pentru serviciile informaționale prestate de birourile istoriilor de credit, inclusiv pentru prezentarea raportului de credit;
- aprobarea de către consiliul biroului istoriilor de credit a politicii de formare a costului serviciilor informaționale prestate de biroul istoriilor de credit;
- reglementarea gestionării riscurilor TIC, securității informației și a continuității activității birourilor istoriilor de credit (autoritatea de supraveghere va stabili cerințe specifice de aplicare a prevederilor aferente gestionării riscurilor menționate);
- introducerea valorii minime a capitalului social de care trebuie să dispună birourile istoriilor de credit la licențiere, precum și a cerinței ca cel puțin 30% din activele biroului istoriilor de credit să fie acoperite de capitalul propriu.

Stabilirea cerinței privind valoarea minimă a capitalului social are la bază necesitatea asigurării dezvoltării continue și a funcționării stabile a birourilor istoriilor de credit, care presupune investiții consistente și continue în infrastructura hardware și software, inclusiv în infrastructuri

de rezervă (back-up). Insuficiența resurselor financiare proprii poate duce la incapacitatea acestora de a se conforma cerințelor privind calitatea datelor, securitatea informațională și continuitatea serviciilor prestate.

Totodată, având în vedere obiectul principal de activitate al birourilor istoriilor de credit, și anume gestionarea unui volum mare de date, inclusiv date cu caracter personal, precum și riscul cibernetic asociat securității acestor date, stabilirea unor cerințe minime aferente capitalului social reprezintă o reglementare necesară.

De asemenea, activitatea birourilor istoriilor de credit este în conexiune cu procesul decizional al entităților financiare (bănci, organizații de creditare nebanară, furnizori de servicii de finanțare participativă), iar disfuncționalitățile în activitatea acestora pot genera riscuri sistemice, inclusiv în ceea ce privește supra-îndatorarea consumatorilor și afectarea procesului de creditare.

Suplimentar, în scopul asigurării respectării legislației cu privire la birourile istoriilor de credit, Codul contravențional al Republicii Moldova se completează cu un articol nou în ceea ce privește sancționarea încălcărilor menționate la art. 19 alin. (1) lit. a), b), d) din Legea nr. 122/2008 de către sursele de formare a istoriilor de credit sau utilizatorii istoriilor de credit, alții decât subiecții menționați la art. 17 alin. (2) din Legea nr. 122/2008.

Aceste contravenții urmează a fi constatate și examinate de către Comisia Națională a Pieței Financiare în cazul surselor de formare a istoriilor de credit furnizori de servicii de finanțare participativă și cesionari de creanțe din contractele de credit, iar în cazul altor surse de formare a istoriilor de credit - de către organele de control financiar și fiscal din subordinea Ministerului Finanțelor. Prin urmare se propune și modificarea art. 402 și art. 404 din Codul contravențional, pentru a conferi agenților constatatori competențele necesare.

Proiectul de Lege prevede intrarea în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru a asigura întreprinderea tuturor măsurilor necesare de punere în aplicare și elaborarea actelor normative secundare necesare.

În partea ce ține de prevederile de la art. I pct. 17 privind mărimea minimă a capitalului social, acestea se propun spre intrare în vigoare în termen de 2 ani de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a legii, pentru a asigura timp necesar birourilor istoriilor de credit pentru a se pregăti și conforma noilor cerințe cu caracter financiar.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Menținerea cadrului normativ existent nu a fost considerată viabilă, deoarece prevederile actuale ale Legii nr. 122/2008 conțin lacune în reglementarea mecanismelor de schimb de informații între birourile istoriilor de credit, a drepturilor și obligațiilor acestora precum și în procesul de compilare a rapoartelor de credit.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu are impact structural și instituțional asupra sistemului administrației publice și nu implică acțiuni de reformă structurală sau instituțională. Totodată, proiectul prevede atribuții suplimentare pentru Serviciul Fiscal de Stat și Comisia Națională a Pieței Financiare de stabilire și constatare a încălcărilor prevederilor Legii nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

În conformitate cu art. 1 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative din sectorul financiar-bancar și nebanancar sunt exceptate de la efectuarea analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător. Totodată, proiectul de lege are impact asupra sectorului privat, în special asupra birourilor istoriilor de credit, prin instituirea cerințelor privind capitalul social minim și menținerea capitalului propriu, ceea ce implică costuri de conformare. Aceste cerințe sunt justificate de rolul esențial al birourilor istoriilor de credit în procesul de creditare și de

necesitatea asigurării calității, securității și continuității serviciilor prestate, în vederea prevenirii riscurilor sistemice, inclusiv a supraîndatorării consumatorilor.
4.4. Impactul social
<p>Consolidarea cadrului juridic aplicabil activității birourilor istoriilor de credit este de natură să genereze efecte sociale pozitive indirecte, prin sporirea transparenței în procesul de colectare, prelucrare și utilizare a datelor privind istoricul de credit, precum și prin întărirea mecanismelor de protecție a drepturilor subiecților de date și ale participanților la piață.</p> <p>În acest sens, reglementările propuse sunt orientate spre asigurarea unui nivel adecvat de protecție a consumatorilor și a altor utilizatori ai serviciilor de raportare a creditelor, inclusiv prin clarificarea drepturilor acestora de acces, rectificare și contestare a informațiilor. Totodată, se urmărește consolidarea responsabilităților furnizorilor și utilizatorilor de date, în vederea asigurării corectitudinii și integrității informațiilor raportate.</p> <p>Aceste măsuri sunt de natură să contribuie la creșterea încrederii în sistemul de raportare a informației ce caracterizează respectarea de către debitori a obligațiilor asumate prin contractele de credit, la reducerea riscurilor asociate activității de creditare și la îmbunătățirea disciplinei financiare, având, în ansamblu, un impact pozitiv asupra stabilității și funcționării eficiente a pieței financiare.</p>
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
<p>Modificările propuse la Legea nr. 122/2008 implică prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul constituirii, gestionării și utilizării istoriilor de credit, în vederea evaluării bonității debitorilor și asigurării funcționării eficiente a sistemului de creditare. În acest context, sunt vizate date precum informațiile de identificare ale persoanelor fizice, date privind obligațiile de credit, comportamentul de plată, precum și alte informații relevante pentru determinarea riscului de credit.</p> <p>Prelucrarea datelor se realizează de către birourile istoriilor de credit, în calitate de operatori, precum și de către participanții la sistem (creditori, instituții financiare și alți furnizori de date), în limitele stabilite de lege. Domeniul de aplicare al eventualelor restricții vizează, în principal, condițiile de acces la date, scopurile utilizării acestora și categoriile de destinatari autorizați.</p> <p>În vederea prevenirii abuzurilor, accesului neautorizat sau transferului ilegal al datelor, sunt instituite garanții adecvate, inclusiv cerințe privind securitatea și confidențialitatea datelor, trasabilitatea accesărilor, limitarea accesului în funcție de necesitatea de a cunoaște, precum și obligații clare în sarcina operatorilor și utilizatorilor de date.</p> <p>Datele cu caracter personal sunt stocate pe perioade determinate, stabilite în funcție de scopul prelucrării și în conformitate cu cerințele legale aplicabile, fiind supuse principiului limitării stocării. Totodată, sunt prevăzute mecanisme care să asigure exercitarea drepturilor persoanelor vizate, inclusiv dreptul de acces, rectificare și contestare a datelor.</p>
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Conform art. 1 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative din sectorul financiar bancar și nebancaar sunt exceptate de la efectuarea analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul de lege nu transpune prevederi ale legislației UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.

<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</p> <p>Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și portalul particip.gov.md, potrivit legislației aplicabile, fiind disponibil la link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-1222008-privind-birourile-istoriilor-de-credit/16373.</p> <p>Totodată, în conformitate cu art. 32 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis de către Ministerul Finanțelor spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și va fi supus consultărilor publice, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și portalul particip.gov.md.</p>
<p>7. Concluziile expertizelor</p> <p>Potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (activitatea birourilor istoriilor de credit), însoțit de materialele aferente, va fi remis Centrului de Armonizare a Legislației, Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei de compatibilitate, juridice și anticorupție.</p>
<p>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</p> <p>Proiectul de Lege nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor legislative cu care se află în conexiune.</p> <p>Totodată, proiectul de lege vine să modifice următoarele acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit; - Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008.
<p>9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</p> <p>Adoptarea proiectului de lege implică necesitatea operării modificărilor la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulamentul privind sistemele informaționale pentru crearea bazei de date a biroului istoriilor de credit, Regulamentul cu privire la modul de prezentare a informațiilor la biroul istoriilor de credit și de eliberare a raportului de credit, Regulamentul privind modul de raportare la Comisia Națională a Pieței Financiare de către birourile istoriilor de credit (aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 8/15 din 26 februarie 2009); - Regulamentul privind licențierea activității biroului istoriilor de credit (aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 7/4 din 20.02.2009).

Ministru

Andrian GAVRILIȚĂ